

10^e van de Zomer

23 augustus 2015; PKN Wehl

2 Koningen 4:42-44

Marcus 8: 1 - 10; 14a; 16 – 21 [Mc 8:1-21]

Alweer het verhaal over de wonderbaarlijke broodvermenigvuldiging? Maar, dat hebben we enkele weken geleden toch ook al gelezen? Klopt dit wel? Ja, dit klopt. Want het verhaal staat, met enige variatie, tot tweemaal toe in het evangelie van Marcus. Alsof het nog niet genoeg is, herinnert Jezus de leerlingen aan het eind van de tekst die we vandaag hebben gelezen, nogmaals aan deze twee gebeurtenissen. Omdat de leerlingen deze alweer vergeten waren. Sterker nog, terwijl ze hun buiken nog vol hebben, kibbelen ze alweer met elkaar omdat ze slechts één brood voor de overtocht bij zich hebben. Bang dat ze tekort komen. Geen wonder dat Jezus maar eens diep zucht, zoals wij misschien ook wel eens zuchten of gezucht hebben als de kinderen weer niet luisterden...

Het lijkt wel alsof de gebeurtenissen totaal geen indruk op de leerlingen hebben gemaakt. Alsof het heel normaal is dat daar op afgelegen plaatsen tot 2x toe duizenden mensen zomaar gevoed zijn.

Net zo normaal als dat wij het normaal vinden dat we elke dag voldoende te eten hebben. Staan we er eigenlijk nog bij stil waar ons eten vandaan komt, hoe het is gegroeid, wie zich allemaal in het zweet hebben gewerkt voor die lekkere snee brood of die heerlijke groente of dat malse stukje vlees? Hoe vaak verdwijnt dat eten niet gedachteloos in onze mond en komt het restant op de afvalberg? We kopen fair trade koffie en chocola, maar hoe zit dat met de – nog niet bestaande - fair-trade binnenlandse verse producten?

Zo vinden we het ook normaal dat we ruim in onze kleren zitten. We hebben de nodige stelletjes voor in de zomer, de herfst en de winter. Als het tegenwoordig uit de mode is, doen we het in de zak. Maar, staan we erbij stil hoe onze kleding hier in de schappen komt, door hoeveel vingers die is gegaan. Vaak hebben mensen onder mensonterende omstandigheden en tegen een hongerloontje lange uren gemaakt. Om de prijzen maar te drukken, zodat wij kunnen kopen.

Verder vinden we het ook normaal dat wij elke nacht rustig kunnen slapen, zonder bang te zijn dat we van ons bed worden gelicht. Ook overdag hoeven we niet te vrezen voor ons leven of voor dat van ons gezin. Vanuit die luxe hebben we onze meningen over de talloze vluchtelingen die Europa momenteel proberen binnen te komen. Mensen op de vlucht voor IS, voor oorlogen, voor de armoede. Mensen op zoek naar perspectief en een menswaardig bestaan.

Komt de vraag op: wat zou ik doen, wat zouden wij doen als onze wieg daar had gestaan, als we nu in die landen zouden leven? In landen, in gebieden waar geen perspectief is voor onszelf, voor onze gezinnen.

Als we één of twee eeuwen terug hadden geleefd, ja zelfs na WO II, in de jaren 50 van de vorige eeuw, zouden we misschien ons geluk hebben beproefd in verre oorden. We zouden geëmigreerd zijn naar Amerika, Canada, Australië, Nieuw Zeeland, omdat we hoopten en geloofden dat ons perspectief op een menswaardig leven daar beter zou zijn. Voor onszelf, voor onze familie. Destijds zouden we dat doen, als we nu zouden gaan, vinden we de grenzen gesloten. Daar en hier. Nu zouden we economische vluchtelingen heten.

Vluchtelingen, zeker de economische, vormen een bedreiging voor ons hier in het westen, voor ons die leven in overvloed. Bondskanselier Merkel sprak over de vluchtelingenstroom als een grotere opgave in de toekomst voor Europa dan de huidige crisis in Griekenland. Ook wij weten ons soms geen houding te geven als het gaat om vluchtelingen. Ze praten anders, ruiken anders, eten anders, hebben andere gebruiken en gewoonten. Ze boezemen ons angst in. Onbekend maakt onbemind. Toch, het zijn mensen, met een gezicht, met een verhaal. Als wij ergens anders waren geboren, waren wij het misschien geweest.

Deze bijna hautaine houding geldt niet alleen ten aanzien van vluchtelingen. Onlangs was op de radio een interview met een journalist die een week lang dag en nacht op straat heeft rondgezworven. Om in contact te komen met die mensen die daadwerkelijk week in, week uit op straat leven. Hij was geschrokken hoeveel zogenaamde 'normale' mensen hem met de nek aankeken en met een boog om hem heenliepen. Alsof hij van een verre planeet kwam en ze bang voor hem waren. Bang, waarvoor? Dat hij hen zou bestelen, hun gezondheid in gevaar zou brengen, hun kinderen onoorbare voorstellen zou doen? Of omdat hij een aanslag deed op hun comfortabele leven. Of omdat ze beseften dat ook hen dit zomaar kan treffen. Ongerede angst is een slechte raadgever, vernauwt onze blik. Net als die van de leerlingen die bang waren dat ze tekort zouden komen, ondanks hun volle magen en alle gebeurtenissen. Gebrek aan vertrouwen.

Laten we op dit punt gekomen terugkeren naar het evangelieverhaal van vandaag. Het verhaal dat dus eigenlijk tot 3x toe klinkt, met de 1^e lezing erbij zelfs 4x. Als volwassenen denken we dan: nou dat weten we nu wel – maar wat doen we er vervolgens mee? Kinderen daarentegen kunnen meestal niet genoeg krijgen van verhalen. Hoe vaker verteld, hoe liever. En geen woord of bladzijde overslaan. O wee. Ze leven zich helemaal in en maken het verhaal zich totaal eigen.

Dat zouden we ook met dit verhaal kunnen doen. In plaats van te denken: dat kennen we nu wel, het helemaal tot ons te nemen. Op zoek te gaan naar de diepere lagen van de verhalen. Want als we op ze kauwen en ze herkauwen, dan blijkt dat deze verhalen over de wonderbaarlijke broodvermenigvuldiging helemaal niet te gaan over dat wonder en evenmin over het voeden van magen. Nee, ze gaan over het Hemels Gastmaal, met God als gastheer. Belangrijke begrippen zijn onder andere vertrouwen, overvloed en delen. We zouden ook kunnen zeggen: ze gaan over hoe de wereld er idealiter uit zou kunnen zien. Ze zijn als het ware een vooruitblik, een flash-forward – zoals dat tegenwoordig in filmbegrippen heet – in Gods ideale wereld. Een visioen, in bijbelse termen. Maar, verschilt dat visioen van de onze? Hoe ziet onze ideale wereld eruit? Als we willekeurige voorbijgangers zouden vragen, hoe volgens hen de wereld er eigenlijk uit zou moeten zien, vermoed ik dat er een aardig eensluidend beeld naar voren komt, namelijk: een wereld, waarin iedereen voldoende te eten en te kleden heeft. Een wereld waarin niemand meer hoeft te vrezen voor oorlog of geweld en waar iedereen een menswaardig perspectief heeft. Een wereld waarin mensen delen met elkaar van hun overvloed, elkaar vertrouwen en met open vizier tegemoet treden. Kortom een wereld van vertrouwen, overvloed en delen. Verschilt dat van het visioen, de flash-forward van de wonderbaarlijke broodvermenigvuldiging?

Helaas, dit is een visioen, een droombeeld en dat staat nog ver af van de dagelijkse werkelijkheid. Daarom is het belangrijk deze verhalen over dit visioen regelmatig te horen en nogmaals te horen. Zodat ze kunnen doordringen tot in elke vezel van ons lichaam en wij er zo totaal van verzadigd raken, dat ze ons inspireren en aanzetten tot vertrouwen en delen van wat wij in overvloed hebben. Zodat we in de weerbarstigheid van de dagelijkse realiteit telkens opnieuw ons steentje daaraan bij kunnen dragen. Jezus zal voorlopig blijven zuchten, wel met een glimlach op zijn lippen. Amen.

drs. Petra van der Voort